

Velkommen til digital livestrømmet sesongåpning av Vestfossen Kunstlaboratorium på Facebook 8. mai 2021 kl 13:30

(ikke åpent for fysisk publikum)

Åpningstaler ved leder for kunst og kultur ved Sparebankstiftelsen DNB Anders Bjørnsen, ordfører i Øvre Eiker kommune Knut Kvale, tjenesteleder for kultur og frivillighet Torodd Eriksen og daglig leder for Vestfossen Kunstlaboratorium Lars-Andreas Kristiansen.

NB! Åpent for publikum fra og med søndag 9. mai.

Program 8.5. – 26.9.2021

- I HOVEDBYGNINGEN: *Til deg (Kunstgaven 2018-2020)*.
- I UTSTILLINGSHALLEN: *Trude Viken - Night Eyes*.
- I GALLERI STAR: *Peder Balke*.
- I PROSJEKTROMMET: *FOLK I ARBEID - En utstilling om arbeidsliv på Vestfos Cellulosefabrik*

I tillegg bidrar kunstfag ved Øvre Eiker kulturskole med et prosjekt.

Ordinære åpningstider:
9. Mai – 26. September, kl. 11 – 18, tirsdag – søndag.
(OBS! Stengt mandager)

Fotokreditering: Nina Ansten

HOVEDBYGNINGEN: *TIL DEG (Kunstgaven 2018–2020)*

I år er det fjorten samtidskunstnere, fra eller basert i Norge, som fyller de fire etasjene av Vestfossen Kunstlaboratoriums hovedbygning og utgjør utstillingen: *Til deg*. Utstillingen viser et stort spenn i uttryksformer, tematikk og materialbruk – fra keramikkskulptur og maleri til dronefilm og interaktive stedsspesifikke installasjoner. Mange av kunstnerne representerer en ung, utforskende og eksperimentell norsk samtidskunstscene slik den fortoner seg i dag. De mer etablerte kunstnerskapene kjennetegnes av at de var, eller fortsatt er, banebrytende innenfor et medium eller i sin samtid. Felles for alle er et samfunnsengasjement, ofte med politiske undertoner, preget av vår tids problemstillinger. Som en del av årets formidlingsprogram viser vi videointervjuer som gir publikum mulighet til å bli bedre kjent med de enkelte kunstnerskapene.

Utstillingen viser både nyproduserte og innkjøpte verk som er resultatet av samarbeid Vestfossen Kunstlaboratorium har hatt med ulike kunstnere i perioden 2018-2020. Dette er en del av Kunstgaven – en pengegave tildelt VKL av Sparebankstiftelsen DNB, som VKL ønsker å gi videre til vårt publikum gjennom årets sesongutstilling og videre forvaltning og formidling av denne kunsten. En viktig del av prosjektet, utover innkjøp av kunstverk, er samarbeid med produserende kunstnere gjennom opphold på vårt gjesteatelier i Vestfossen. VKLs hovedutstillinger fyller årlig 2500 kvadratmeter med kunst, noe som naturlig nok har resultert i mange samarbeidsprosjekter med andre institusjoner og kunstsamlinger. Gjesteatelieret og Kunstgaven har vært en spesiell sjanse til å samarbeide tettere og mer omfattende med produserende kunstnere. Disse har blitt invitert til å komme til Vestfossen og bruke gjesteatelieret i arbeidet med nyproduksjon og i forbindelse med utstillingen, og for en periode være en del av det lokale kunstmiljøet. Da prosjektet først ble utsatt grunnet koronapandemien, for så å bli fremskyndet et år, vil en del av kunstnerne få tilbud om atelierplass i Vestfossen også i etterkant av prosjektet. Vi ser derfor frem til videre samarbeid med flere av kunstnerne også etter årets utstilling.

Kunsten er kjøpt inn og produsert «til deg» som besøker av Vestfossen Kunstlaboratorium, med gaven vi har fått av Sparebankstiftelsen DNB. Vi håper det er en innholdsrik gave som vi skal gjøre vårt ytterste for å forvalte og formidle videre.

Kunstnere:

Aurora Sander / Anja Carr / Anders Eiebakke / Marianne Heske / Audar Kantun / Bjarne Melgaard & Sverre Bjertnes / Matthew Quentin Midtskau / Maria Pasenau / Aase Texmon Rygh / Kjartan Slettebakk / Ahmed Umar / Ane Djuvan Winnje

GALLERI STAR: *Peder Balke*

Siden Galleri Star åpnet dørene i 2005 har vi vist separatutstillinger med internasjonalt etablerte samtidskunstnere som Joseph Beuys (2005), Louise Bourgeois (2006), Luc Tuymans (2008), Sally Mann (2010), Bernd og Hilla Becher (2012) og Rose Wylie (2015). I 2019 brøt vi imidlertid med denne tradisjonen og viste for første gang eldre, norsk kunst i vårt stjernegalleri – malerier av Frits Thaulow. Denne sesongen går vi igjen tilbake til 1800-tallet og stiller ut malerier av Peder Balke, en annen bauta i norsk landskapsmaleri. Disse gamle mesterne er ikke lenger aktive, men har satt ettertrykkelige spor i den norske kunsthistorien som dagens samtidskunstnere bygger videre på.

Peder Andersen Balke (1804–1887) ble født på Helgøya i Ringsaker, og startet tidlig i sin morfars fotspor som dekormaler på landsbygda. I årene 1829 til 1833 var han elev av C.J. Fahlcrantz ved kunstakademiet i Stockholm, og i 1836 dro han på sitt første av flere besøk til maleren J.C. Dahl i Dresden, reiser som senere skulle få stor betydning for hans kunstnerskap. Balkes erfaring som dekormaler preget utviklingen av den særegne teknikken han i ettertid er mest kjent for. Med kost og svamp malte han de karakteristiske raske, flytende strøkene av mørke fargetoner over lys undermaling. Dette gir et frapperende, nesten ekspressivt uttrykk i hans skildringer av naturfenomener. I 1860-årene nådde kunstneren sitt høydepunkt med dramatiske, visjonære skildringer av den nordnorske naturen.

I 2015 arrangerte The National Gallery i London en stor separatutstilling med malerier av Balke. I omtalen skriver museet at kunstneren er blant de mest banebrytende skandinaviske malerne fra 1800-tallet, men til tross for skjønnheten og ekspressiviteten i hans kystmotiver, er det få i dag som kjenner hans navn. Landskapsmaleren var en tidlig modernist, og i ettertid kan man forstå at hans samtid ikke var klar for å anerkjenne den spesielle maleteknikken og begrensede fargeskalaen som særlig preget kunstnerens senere sjø- og kystmotiver. I dag ser vi imidlertid at Balke er i ferd med å oppnå et europeisk gjennombrudd, nærmere 140 år etter sin død. Også her hjemme merkes en fornyet interesse for hans kunstnerskap, og vi gleder oss over å kunne gi publikum en smakebit av kunstnerens storslagne landskapsskildringer.

UTSTILLINGSHALLEN: Trude Viken *NIGHT EYES*

Kuratert av Fabiola Alondra & Jane Harmon, Fortnight Institute, NYC

Samtlige malerier er tettet igjen av tidens virkninger: oker som forsurer, kobolt som lekker og gråner. De ligner på de skjoldete, fargerike «aurafotografiene» man kan få kjøpt, men her er auraen fremstilt av lim. Malingslagene vokser frem som mose over en fallen trestamme; bare i avstanden mellom bilde og betrakter florerer og dør det flere generasjoner med mikrobiomer. Malingen virker levende – våt og dyster og formeringsdyktig – som om selve maleriet er i gang med å frembringe nye uttrykk.

Audrey Wollen, utdrag fra utstillingskatalogen: Trude Viken *Night Eyes*

Trude Viken (f. 1969) er en «kolorist» uten begrensninger. Hennes malerier er gjennomsyret av virvlende hudtoner, askeaktige gråfarger samt heksegrønn i sammenkobling med lyserød, oransje, gul, og glorete rosanyanser. Dunsten av oljemalingen vedvarer, og tonene, både jordbundne og unaturlige, maner frem både erotikk og avsky. Arbeidene til Viken krever at et publikum tar innover seg deres fysikalitet – et terreng med oljemaling. Disse er nemlig verlandskaper like uberegnelige som humør. Et ansikt blir til en hårete, grønn masse med en base av tyggegummirosa, hvite penselstrøk er som kantene på skyer eller fuglevinger. Hennes hverdagsportretter utvikler seg til fantasier som uttrykker våre indre liv og mest håndgripelige følelser. Viken sier:

Når jeg har dårlige dager, vet jeg jo at de fleste menneskene har dem. Også de dagene, timene, minuttene er en del av livet vårt. Men vi smiler videre til dem rundt oss som om vi er uanfektet. Når alt kommer til alt, er det bare oss selv vi lurer. Dette gjør meg nysgjerrig – at det er så vanskelig å vise livets tøffe sider. Det gir meg lyst til å fortsette ...

De 259 maleriene som dekker den ene veggen i utstillingen, er hentet fra serien «Dagboknotater». Da den ble initiert i 2014, var Vikens tanke i utgangspunktet å male ett selvportrett om dagen; med tiden utviklet denne impulsen seg til en samling arbeider som vendte prosessen hennes, og fikk den til å skue innover.

Med sine kraftfulle fargekombinasjoner har hun skildret et utall sinnstemninger, en imponerende katalog over ansiktsuttrykk. Mens arbeidene er en personlig selvrefleksjon, er de likevel allmennmenneskelige.

Hun starter på hodene sine tidlig på dagen, og når det blir kveld ber de kun om et øyeblikk med sannhet. De har ikke lyst til å dra. Og de har ikke lyst til å bli.

– Richard Prince

PROSJEKTROMMET: **FOLK I ARBEID** - En utstilling om arbeidsliv på Vestfos Cellulosefabrik

Vi følger opp suksessen fra i fjor og lager en ny historisk utstilling ved Vestfossen Kunstlaboratorium i 2021.

Ønsket er det samme som sist, å bringe fram noe av livet som utfoldet seg mellom veggene den gang huset rommet en fabrikk.

Utstillingen i 2021 skal handle om arbeidsfolk og arbeidsforhold på fabrikk. Vi ser nærmere på hvem som jobbet her, hvilke arbeidsoppgaver de hadde, hva de tjente og hvor lange arbeidsdagene var. Fantest det typisk manns- og kvinnearbeid? Hva med barnearbeid? Vi ser på sikkerhet, bedriftshelse, ulykker og skader. Samt fagforeninger, fritid og kulturliv.

Fjorårets utstilling, *Fabrikken: en utstilling om Vestfos Cellulosefabrik*, ble laget som en del av Vestfoldarkivets prosjekt med å ordne arkivet etter den gamle fabrikken. Hovedkilden til vår kunnskap er fremdeles det historiske arkivet etter Vestfos Cellulosefabrik.

Arkivet selv har en interessant historie, preget av dårlige boforhold og omsorgssvikt en mørk periode. Da fabrikken ble lagt ned på 70-tallet, ble arkivet plassert i den ubebodde Sagfogdgården. Rundt ti år etter ble papirbunkene reddet ut og flyttet til kjelleren på Øvre Eiker rådhus. Der lå arkivet urørt til 2018 da Arkivverket og Buskerud fylkeskommune bevilget penger til bevaring i et sikkert magasin. Arkivet på 180 hyllemeter har nå en fast, trygg plass ved Vestfoldarkivet, er søkbart på Arkivportalen og tilgjengelig for publikum på lesesalen.

I utstillingene på Vestfossen Kunstlaboratorium kommer arkivets liv til syne ved å løfte fram mennesker og hendelser fra dokumentene: fotografier, lønningslister, stillingsbeskrivelser, oppsigelser, jubileer, ulykker. I tillegg til arkivmaterialet vil vi også bruke intervjuer med tidligere fabrikkansatte.

Prosjektet er støttet av Viken fylkeskommune og lages i samarbeid med Vestfossen Kunstlaboratorium og Eiker Arkiv.

Vestfoldarkivet

Mvh

Lars-Andreas T. Kristiansen
Daglig leder
Vestfossen Kunstlaboratorium
LAK@vestfossen.com
www.vestfossen.com
+47 957 82 042